

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI LAPJA.

Előfizetési árak:

Egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
Egy szám ára 16 fil. — Községek-, körjegyzők- és tanítóknak
egész évre 5 korona. — Telefonszám: 14.

Felolós szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
50 fillér. — Megjelenhetenként egyszer, 6 oldalon vasárnap
A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

A jogforrásról.

Székelyudvarhely, jan. 7.

A mik eddig a magyar politikában törté-
tek, azok csak epizódok. Most jön a tör-
ténés.

A nemzet itéletére történt számos hivat-
kozás után a nemzet tényleg itélni fog. Lehet
erről az itéletéről különböző véleményt formálni
apriori is, azt azonban vitatni nem lehet, hogy
a kik az urnához lépnek, a nemzet nevében és
képviselésében fogják leadni szavazatuk-
kat. Az a kétségtelen tény, hogy ma még csak
a nemzet kisebbségének van választói joga, nem
teszi kérdésessé és vitássá azt a tényt, hogy a
nemzet fog megnyilatkozni; mert mindaddig, a
míg akár az alkotmány sánczain belül levők
akarataiból, akár a ma még kintlevők erőfeszíté-
séből a sánczok eltávolíthatnak, illetőleg mesz-
sze kitolatnak, azok a nemzeti akarat törvényesei,
a kik ama sánczokon belül vannak. Hiszen vilá-
gias, hogy a míg a választói jog olyan szűk
körre van szorítva, a mint van, ez annak a jele,
hogy azt a nemzet másként nem akarja. Nem
akarják a sánczokon belül levők sem, mert ha
csak ezek is a karnak, azok a sánczok már
be volnának tömve. Ahol a „negyedik rend“
igazán akarta, hogy politikai jogai legyenek, ott
lettek is. Elemi erővel jelentkezett akaratuknak
nem birt ellenállani semmiféle hatalmi érdek.

De nemcsak a sánczokon belül és kívül
állók, hanem a jogok kiterjesztésének természetes
képviselői, az ellenzéki képviselők sem követelték
soha sem egyenkint, sem pártonkint az alkot-
mánynak szélesebb alapra helyezését. Huszonhat
év óta kísérem élénk figyelemmel Magyarorszá-
g

politikai közéletét, de ezen negyedszázadot meg-
haladó idő alatt soha erőteljesebb akció sem
egyes nép nevelők, sem egyes pártok, vagy szöv-
etkezett pártok részéről a jogok kiterjesztése
érdekében nem fejtetett ki. A mostani akciót
sem lehet annak nevezni, mert csak inciden-
táliter került a sánczok kitágításának kérdése
felszínre.

Ez tehát az első szempont, a melyet a
választások eredményének megítélésénél szem
elől téveszteni nem szabad bármely párthoz tar-
tozzék is különben az ember.

Fontos és könyvtárakat betöltő szó és írás
ellenére is tisztázatlan kérdés az is, vajjon az
erőszak jogforrássá válhat-e?

Ha a jogot valami elvont szent fogalomnak
tartjuk, akkor világos, hogy az erőszak jogfor-
rássá nem lehet. Ha azonban a jogot annak
vesszük, a mi, akkor az erőszak igenis lehet
jogforrás. Ha az erőszakot a nemzet
akarata fedezi, akkor az az erő-
szak jogforrásnak tekinthető,
mert az akkor már nem erőszak, hanem nem-
zeti akarat; mert, a miként a képviselőház leg-
közelebb is kifejezte „minden jogforrása a nem-
zet“, mely forrás az akarat által jut kifejezésre.

Hogy a nemzet szentesíthet minden csele-
kedetet, a mit a saját élete, boldogulása érde-
kében szükségesnek itél, azt a szó ellenére el-
ismerte az egész képviselőház, midőn a vá-
lasztásokba minden párt és pártárnyalat bele-
ment. E mellett a tény mellett eltörpül semmivé
lesz minden szó.

Hogy azonban a nemzet akarata valóságos
nemzeti akarat legyen, ahhoz ezen akaratnak

szabad megnyilatkozása szükséges. Mondjon
bárki akármit, hinnünk kell, hogy a legközelebb
megnyilatkozó nemzeti akarat ebből a szem-
pontból is igazi nemzeti akarat lesz. Ezt a hitet,
ezt a reményt Tisza István miniszterelnök
egyéniségére lehet építeni.

Bármivel is vádolták a miniszterelnököt
politikai ellenfelei és ellenségei, soha egyik sem
illette őt azzal a váddal, hogy kétkelő em-
ber. Már pedig az volna, ha másként cselekednék,
mint a hogy beszél. Ha ő egyszer kimondotta,
hogy nemes küzdelmet, nemesen fog meg-
vivni, azt készpénz gyanánt kell fogadni.

Ha ebben a nemes küzdelemben
a nemzet akarata a kormány mellett nyilatkozik;
ha „a nemzet tulnyomó többségé“-nek bizalma
a kormányt tünteti ki: ebben az esetben az az
erőszak többé nem erőszak, hanem erő, mely
egyéni jogforrás; mert a jog kifejeződött
és kodifikált erő. **Vándor.**

BELFÖLD.

— Apponyi. —

Budapest, jan. 6.

Apponyi Albert grófot a februárban meg-
nyitott országgyűlésben a szélsőbaloldalon fogjuk
viszontlátani. A legutóbbi esztendő alatt az érdekes
politikust most már a háznak minen oldalán látjuk.
Láttuk őt Széll Kálmán kormányzata alatt, mint a
szabadelvűpárt oszlopos tagját. Azután láttuk mint
67-es alapon álló ellenzék vezérét. Most pedig
viszontlátjuk mint a magyar parlament legszélsőbb
irányzatának képviselőjét.

Apponyi Albert grófot immár egy ember-
öltőre nyúló politikai pályája alatt mindenkor hagula-
tok és áramlatok vezették. A taps volt életű világa,

Nagyerejű Virtus Péter.

— Irta: **Benedek Elek.** —

Karácsony felé járt az idő: ameddig a szem
ellátott, fehér volt a világ.

Háromszékelől a határhegyeken átcsapott a
Nemere s bár ide hozzánk csak a sóhajtása jutott
el ennek a nehéz, rakott szekereket is feiforgató
szélnak: ez a sóhajtást is czudarul megtépázta az
utazási fákat. Fölhajtottam a bunda gallérját, mélyen
a szemembe huztam a báránysapka sapkát, amit a jó
öregek küldöttek elém a vasúthoz s csak éppen, hogy
láttam a kocsist. Az ő fején is báránysapka volt,
máskülönbön kurta zeke rajta, a kezén durva posztó-
kecstyű, nem sok meleget adó: éppen csak arra jó,
hogy a kéz ne fagyjon a gyepelőre. Ugy tetszett ne-
kem, hogy ami szél végigsüvit a szűk völgyön, mind
őt találja s őlt a csuda, hogy nem veszi meg az
Isten hidege. Néha-néha hátra szólt: gacz idő van,
uram, — ami körülbelül egy a czudarra! — a te-
nyerét össze-össze ütögette s ilyenkor, bár nem volt
szükség rá, a lovak közé csapott. No, azoknak nem
kellott biztatás. Repülve repültek, mert hogy ker-
gette a szél, a csipős hideg s huzta hazafelé a me-
leg istálló. Épp ahogy az embert a meleg szoba.

Báróton tul egy kicsit szeledült a Nemere só-
hajtása, főlebb toltam a sapkát s lelkem, szemem,
egész valóm belemerült a téli világba. Így bundából
nézve a téli világot, nem annyira lehangelő, sőt
szébb a poros nyárnál, amikor körülted minden zöld,
az ég ragyogó kék s egész uton az a mulatságod,

tűszköltsz a portól. A telet csak a földhöz ragadt
szegény ember nem szereti. Mi rettenetes sanyarko-
dás árán szerzi azt a hamar ellobbanó tüzet, amit
lopva szedett száraz ágakból rak! Ha ezt egyszer
éreznék csak egyszer, a népek sorsát intéző hatal-
mak, nem azt tartanák ideális állapotnak, hogy min-
den szegény embernek vasárnap tyukhus kerüljön
az asztalára, hanem hogy télben legyen meleg a szo-
bája éjjel nappal. Ez s e fajta bolondságok forogtak
elmémbe, amikor Báróton tul utólértük Pétert, aki-
nek neve a mi falunkban Nagyerejű Virtus Péter.
Könnyű volt utólérnünk, mert gyalogszerrel, lassan
ballagott hazafelé, a parasztok lassu, czammogó já-
rásánál is lassabban. Néhány lépésnyire elhagytuk
már, de önkéntelen visszaneztem Nagyerejű Virtus
Péterre, aki épp akkor nyomkodta fejére a sapkát,
mivelhogy levette volt, amint a szegény embertől
illendő.

Szóltam a kocsisnak, álljon meg s intettem
Péternek.

— Üljön fel, öreg.

Bátortalanul közeledett a kocsishoz, huzódott:

— Gyalog is haza érek már, instálom. Ámbár-
tor — tette hozzá — nagy erős beteg vagyok.

— Látom a színén, öreg. Éppen azért üljön föl.
A kocsis mellett tele volt a bakk táskával,
mire Péter zavartan nézett körül.

— Nincs hely, instálom.

— Dehogyan nincs. Ide ül mellém. Na sokáig ne
szabdkozzék. Fáznak a lovak.

Nagynehezen mellém bátorkodott, inkább lógott
mint ült, valamit hebegett s szorongatott a kezében
egy kis üvegecskét: csuda, hogy össze nem roppant.

— Mi van az üvegben, Péter?

— Piócza, instálom. A patikából hozom.

— Doktor rendelte?

— Nem, instálom. Tökés Áronné javallotta.
Ötreme soktudó asszony.

— Emlékezem rá. Gyermekkoromban engem is
meggyógyított. Hát magának mi baja?

— O, uram, azt a Jézus tudja, én nem. Szé-
dül a fejem. A vér folyton-folyvást tekerog, facsarog
a szüventől a fejemig, meg vissza. A szemem elho-
mályosodik. Az inam meg-megroggyan, reszket, mint
a lónak nagy sebes vágatás után. Maholnap ugy
elgyengülök, hogy a fiam is földhöz vág, pedig az
még pándelyes gyermek.

— Valamikor nagyon megeröltette magát, Pé-
ter. Nem hiába neveztek el magát Nagyerejű Virtus
Péternek.

Mondotta Péter s a szemé felvillogott:

— Már a szent igaz, hogy nem hiába.

— Teszem, mikor az oláh legényt földhöz vágta.

— Az ur is tud erről?

— Hallottam a híret.

Péter egy kicsit hátrább helyezkedett az ülés-
ben, kigyult az arca s olyan mozdulatot tett, mintha
most is ott állana előtte az az oláh legény s inge-
relné hetykén: no, fortátye, Nagyerejű Virtus Péter,
hadd lám, mit tudsz.

— Hát hogy is volt az a küzdes, Péter?

Nagyerejű Virtus Péter végigtörült a bajszá-
n s mondá, amint következik:

— Az ugy volt, uram, hogy mi széköl legények
czigányt fogadtunk karácsonyra. Sorra vettük a le-

az erősebb egyéniségek által szenvedett kudarca az állandó fátyma. Kitartóan, igazán támogatni egyetlen irányzatot sem volt képes sohasem. Akármilyen párthoz tartozott, mindig más elvekkel kaczerkodott és többet ártott azoknak, a kiket támogattott, mint ellenfeleinek. Akármint csoportosuláshoz tartozott, mindenütt bomlasztott. Ki ne emlékezne rá, hogy Széll Kálmán kormányzata alatt a képviselőház illusztris elnöke miként szűrte össze a levelet az obstrukcióval? A magyar vezényszó mellett sorakozó deputációkat valósággal csábította, hogy a képviselőház elnöke a legjelentéktelenebb község küldöttségét is készséggel fogadta. A mikor pedig az obstrukció hullámai a legmagasabbra csaptak, akkor Apponyi Albert gróf megitasodott az ellenzék olcsó tapsaitól.

Apponyi Albert gróf személyében a 67-es alap nem sokat veszített. A ki ilyen könnyelmű indokolással odahagyni képes egy alapot, a melynek életrealitását egy emberöltőn át hirdette, azt ehhez az alaphoz igaz ragaszkodás nem is fűzte sohasem. Hiszen Andrássy Gyula, Darányi Ignác és mások a politikai helyzetet körülbelül épp oly peszsimizmussal ítéli meg, mint a hogy Apponyi megítéli. De jutott-e vajjon eszébe ezeknek a politikuskoknak, hogy ezért a 67-es alapot is odahagyják?

Az ország Apponyi Albertnek ezt a legújabb politikai elváltozását nem veszi tulságos tragikummal. A gróf hozzászóktatta már egyhez és másához a politikai közvéleményt. Más kérdés azonban, vajjon a függetlenségi párt igazán olyan sokat nyert-e az ő személyében, mint a hogy azt ma a mézeshetek legelső napjaiban hirdetik. Ezek a mézeshetek mihamar elfognak mulni. És akkor ki kell derülnie, vajjon Apponyi Albert gróf egyáltalában alkalmas-e egy szélső irányzat vezetésére. Szilárd meggyőződésünk, hogy ez a szerep Apponyi Albert gróf egész egyéniségével merő ellentétben van. Sokkal szubtilisabb lélek, sokkal érzékenyebb kedély, sokkal gyöngébb egyéniség ő, semhogy a legszélsőbb, a legradikálisabb alakuláshoz élén helyén volna. Bomlasztani fog a függetlenségi pártban is, mert klerikális hajlandóságai, konzervatív érzései, gondolatvilága, egész neveltetése merő ellentétben áll mind-avval, a mit most egy elkecseregett hangulatában zászlajára kiírt.

ányos házakat, jó szüvvel láttak mindenütt, nem is esett csorba a tisztességen. Úgyeltem is erre erősen, merthogy én voltam a legények gazdája. Egyszer, ünnep-másodnap estéjén, csak beállit egy oláh-legény. Derék szál legény volt, jó képe is volt, széles dészű a derekán, szép fejrő ingje a térgyit verte, olyan hosszú. Bune száre, köszönt a legény s azzal se szó, se beszéd, mikor éppen nagyot penderitettem Julison, aki most feleségem, elkapta Julist tovább forgatja. Hé cigány, rikkantottam, egy nagyot — huzd bé! Bé is huzta mindjárt a nótát, mintha elvágta volna a hegedű nyakát. Azzal kirántom az oláh legény kezéből Julist, megfogom a karját magyarul s kérdem tőle: hát te ki vagy s mi vagy fortátye, honnét jöttél? Mondta ő: Azt mindjárt megtudod. Előbb küzdjünk meg. Ahogy ezt mondja, hallom, hogy a cigányok jajgatnak s usdi, szaladnak ki az ajtón. Ezek ismerték az oláhot. Én most láttam először, csak a híret hallottam: ágostonfalvi volt s a szomszéd falubeli széköl legényeket sokszor megcsufolta. No, mondom neki, akkor én sem mondom meg neked, ki s mi vagyok, mindjárt megtudod. Félreharántom a legényeket, leányokat, helyet csinállok s mondom: Kezdjük meg, fortátye. Nagy mahomet legény volt, még nálamnál is egy gondolattal magasabb; ha így reá néztél, azt hitted, hogy minden órában egyet mozdul; de mikor körül akarom fogni a derekát, úgy kisiklott a kezem közül, mint a varasgyék. Mondom neki: hé, fortátye, ved le a dészűdet. Né látod-e, én is levetem a koczogányomat. Mert láttam, hogy a dészűtől nem férek a derekához. Azt mondta: tőlem le is vetheted, föl is vetheted a koczogányodat, de én a dészűmet nem vetem le. Attól földhöz vágatsz, ha van benned putyeró. — No, az oláh mindenségedet, rikkantok én, megállj. A balkezemmel nagy hirtelen átölelem, a jobb kezem hüvelykujját a dészű alá dugom, feszítem a dészűt, a kezem egészen alája kerül, akkor odakapok a balkezemmel is, azt is bé a dészű alá, két kezemmel bogot vetek, de olyant, hogy megropant a dereka. Ő is bogot vet, az én derekam is egyet, de istenest, hanem többet az enyim nem is roppan: fölkaptam az oláhot, kétszer-háromszor megkeringettem, akkor aztán úgy vágtam a földhöz,

Politikai jegyzetek.

Budapest, jan. 6.

Uj esztendő! . . . Patvarba uj! . . . Olyan ócska, kopott, régi kaptára huzott bizony ez is, a minőt eleget láttunk már — négyszáz esztendő óta!

Jó reménységgel alig köszönhetjük ezt az új évet, melynek mindjárt első napjaiban kezdődik az ádáz politikai tusa, mely egykori elbarátokat, sokáig a haza javára együtt működött férfiakat állit egymás ellen csatasorba.

A jövődöbe senki sem láthat; de talán sohasé takarta a holnap bizonytalanságát oly sűrű felhőtömeg, mint most, amikor két elszánt, szenvedelmes tábor esküszik egyaránt arra, hogy a nemzet érdekében neki van igaza . . . folyik a versengés a nemzet nevében, a nemzet rovására. A nemzet pedig szegény, nem szól semmit. Oly időket él a magyar nemzet, hogy könnyen elkövetkezhetik rá a nagyszerű halálnál sokkal sujtóbb sivar lét, amikor neki már minden mindegy . . .

Az ujesztendő a jelentős politikai nyilatkozatoknak egész sorozatát hozta. Valamennyi párt vezetője megragadta ezt a tradícionális alkalmat a megnyilatkozásra s ezuttal a politikai helyzetre való tekintettel a szokottnál nagyobb érdeklődéssel figyelte az egész ország az elhangzott kijelentéseket.

Legnagyobb érdeklődés mutatkozott a miniszterelnök kijelentései iránt. Tisza István gróf hosszasan, tartalmasan beszélt. Nyilatkozatai minden irányban megérdemlik a figyelmet. Szavainak főleg az a része kiemelkedő, amelyben elítéli azokat, akik politikai elveiket folyton cseberberelik.

A képviselőház ebben a ciklusban kedden tartotta utolsó ülését. Sejtteni lehetett, hogy keserű, gyűlöletstől izzó lesz a hangulat. Ilyen is volt. Apponyi, Kossuth, Bánffy felszólalása, majd Tisza beszéde közben a minduntalan fel-

hangzó csufondáros közbekiáltások, Polonyi okvetetlenkedik az elnökkel: mind mind kinyomatai voltak annak a türelmetlen, lázas várakozásnak, melyek arra a kérdésre ültek az arczokra, hogy hát csakugyan utolsó-e az ülés, feloszlatták-e a képviselőházat?

Ez a nehéz kérdés a keddi ülés végén tökéletesen tisztázódott. Feilitzsch Arthur báró, ki az ülést vezette, udvariasan megköszönte a képviselők bizalmát és azt a jóindulatot, melyet az elnökség iránt a lefolyt ciklusban tanúsítottak. A jóindulatból ugyan ezuttal vajmi kevés jutott ki az elnök uraknak, de hát ki törődött most a szólásformák külsőségeivel? Denikve Feilitzsch elparentálta az ülészakot és megkérte a Ház tagjait, hogy jelenjenek meg a királyi várakban a trónbeszéd meghallgatására.

Tehát vége a komédiának. Most már könnyörtelenül beharangoznak az új választások elé . . .

Alig hogy az ülés befejeztével az immár gazdátlan padosorok megüresedtek, Apponyiék és Szederkényiék végrehajtották a napok óta hangoztatott nagy politikai menővert; tényleg beléptek a függetlenségi pártba. És mindjárt megegyeztek, hogy nem vonultak a király elé, mert az egyesült ellenzéknek éppen az alkotmány és a király iránti tisztelete tiltja, hogy jelen legyen az ülészak törvénytelen berekesztésén.

A hét egyik eseménye tehát a fuzió volna, amelyet a három egyesülő párt teljes színvonalú aparátussal rendezett. Azonban most már az ország figyelme a szabadalvupárt manifesztuma felé fordul. Ez a történelmi nevezetességű okmány élesen és határozottan világítja meg az eseményeket és megdönthetetlen ékes szólással teszi kétségtelenné, hogy a szabadalvupárt az, amelyik elejétől végig szigorúan megmaradt az alkotmányosság útján, a melyet egyszerűen szétrombolni, járhatatlanná tenni, igyekszik az ellenzék. Felhívja a nemzetet, ítéljen a bünösök felett.

A király szerdán elmondotta az időelött kimúlt országgyűlés halotti beszédét. Isa pur és chomuv vogmuc. Bizony munkaképtelenek és meddöek vagytok, — mondotta az öreg király a parlamentnek, amelyet e beszédével feloszlattott. És ez volt minden szemrehányás, amelynt a bölcs uralkodó a törvényhozó hatalomban osztályosának, az országgyűlésnek mondott. Hirdették, hogy a beszéd dorgatoriumot fog tartalmazni az ellenzék ellen, kifakadást a munkaképtelenség előidézői ellen. Akik hirdették, talán felelhetnének arra, hogy az illetők rászolgáltak-e az elmaradt királyi megrovásra Ferencz József, aki a diplomáciában is első mestere a tapintatnak, atyja a higgadt bölcsességnek, nem engedett egy árnyalatot se a királyi méltóságból, amikor a felségjogok egyik legfontosabbikát gyakorolta.

De megnyilatkozik a trónbeszédben a nemzet közös érzés: a fájdalom, hogy ez az országgyűlés nem végezhetette el a fontos és nagy feladatok egész sorozatát, amely rá volt bízva. Pedig alig volt országgyűlés, a mely a nemzet jövődjére annyira kiható törvényeket, oly régóta várt, sürgetett vívmányokat alkothatott volna, ha a munkára egyáltalán képtelen nem lett volna.

A halotról, az eltemetett országgyűlésről, vagy rosszat lehet mondani, vagy semmit. Jobb tehát ha hallgatunk!

De nézzünk egy kissé szét a nagyvilágban is. A Bastille lerombolása óta nem volt az emberi nem szabadságharcának jelentősebb napja, mint az 1905. év január elseje, melyen a rommá lőtt Port-Artur vára a japánok hatalmába került. Stössel tábornok, aki bámulatos hősiességgel, emberfeletti kitartással és történelmi érékü vitézséggel védte a várat, s a melynek ostromában a japánok több mint félszáz ezer embert és tömérdek vagyont áldoztak, belátta, hogy a további ellenállás czéltalan vérontást okozna csak. Felajánlotta Nogi tábornoknak, a japán ostromló sereg fővezérének a

kapitulációt, melyre nézve a tárgyalásokat befejezték, s ma már Port-Artur a japánok birtoka. A mikádó elismerését fejezte ki Stössel vitézsége fölött, s a győző elismerése a legyőzött előtt aligha volt őszintébb, mint most.

Port-Artur elestének világhistóriai fontossága van. Nemcsak a háború sorsára van befolyása, de az oroszok törekvéseire is. Azt jelenti, hogy a muszka despotizmus hullámverése a Csendes Óceán partjain megtört, s az orosz világhódítás keleti végvára elesett.

A koczka eldobatott.

Székelyudvarhely, jan. 5.

A gonosz indulat sem mondhatja, hogy az 1901. évi országgyűlés időelött való fölmozgatását a kormány és parlamenti többség akarta, vagy siettetette.

De a mit a gonosz indulat sem mer mondani, azt megselekedte annak a logikája. A rombolás munkájának pokoli következetességével kényszerítette rá az országot, a parlamentet, a kormányt s végül a királyt, hogy időnek előtte megszakadjon e zavaros országgyűlés élete s a nemzet a legszigorubb tél idején járuljon a választási urnák elé.

Az embereknek rövid az emlékezőtehetségük, különösen ha gyűlölködő indulat szagattja meg gondolkodásuk fonálát. A valóságok, történet dolgok, törvények, szabályok és elvek amaz egyetemes elcsavarásában, a melylyel most a jobbra született agyvelőket az ellenzéki furor táplálja, el van torzítva az igazság képe egy pillanatra. Valóságok mutatkoznak már maga a hazugság is és a hazugság rongyaiban ténfereg a megtépett igazság. De az értelem világosságát végre sem lehet annyira kioltani, hogy a történet dolgoknak egyszerű egymásután állításából föl ne ismerje mindenki azt, a mit a tények, a lett dolgok szigorú logikája tanít.

Ki volt az oka, hogy ne mondjuk bünszerzője és tettese az országgyűlés feloszlatásának?

Mindenki tudta, hogy a miniszterelnök kormányralépésének egyik kifejezett programponja a technikai obstrukció rákfenéjének kiirtása volt a képviselőház tanácskozásai szabályaiból. Éppn ugy tudva volt és van az is, hogy ebben a kivánságban vele nemcsak a többség, hanem az ellenzék is egyetértett.

Az országnak annyira nyilvánvaló, annyira hasztást nem tűró érdeke volt a technikai obstrukció kiküszöbölése, hogy a házszabály irányu reformjához, hacsak a klotür nincs benne, még maga a Kossuth párt is elvben hozzájárult. Ennek szükségét még ma is nyíltan hirdeti maga Andrássy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf is. Most is hirdetik, mint régen és bizonyosan most is olyan őszintén.

A logika az lett volna tehát, hogy az általánosan fölismert országos szükség megvalósításánál az ellenzéki pártok, ha nem is támogatták volna Tisza grófot, de ne tették volna lehetlenné azt, a mit — legalább szóval — maguk is kénytelenségnek vallottak. A pártoknak nem is kooperációja, de alkotmány-szerű harca és az ellenkező nézetekben rejlő igazságok érvényesülése közben kellett volna végbemenie a technikai obstrukció forrón óhajtott megfűzésének, klotür nélkül, ugy, a mint azt a politikai kalandorokon kívül minden párt egyértelműleg vallotta.

Az ugrai levéllel üzött hallatlan elcsavarás még kizárólag az obstrukciók műve volt az őszszel. Hogy ez a levél csak válasz volt az előre és még Bánffy báró által is bejelentett technikai obstrukcióra, azt gondosan szintén elikkasztották. De elikkasztották azt is, hogy Tisza gróf kiméletes és egészen az ország nagy érdekeire néző munkaprogramja (a népiskolák reformja, a budget, a bűnvádi perrendtartás stb.) az őszi ülészik első napjától kezdve a technikai obstrukció fondorlataival találkozott. A mit tehát az ugrai levél előtt ígértek, azt be is váltották alaposan.

A leggyöngébb itéletehetség sem mondhatja tehát, hogy a házszabályok reformjának már akkor nem érkezett el az ideje? Hát mikor érkezett volna el, ha akkor nem, a mikor a technikai obstrukció minden, de minden igaz ok nélkül megint kettőbe tépte az alkotmányos folytonosság fonálát?

És itt a valóság megint nem az, hogy Tisza gróf a házszabály-reformmal állott elő. A valóság csak annyi, hogy a rothadtságig tulért reform elveit — klotür nélkül — szóba hozta. És képviselőházbéli bizottságot kért a reform tervének kidolgo-

zására. Sőt az ellenzéki pártokat is meghívta abba. Hiszen ők is kívánták a reformot.

A logika megint azt követelte, hogy azok, a kik a reformot elvben helyeselték, ha szavuk őszinte volt, a bizottságba menjenek is bele a maguk vélt és hirdetett igazainak érvényesítése végett. Hiszen ezt a lépést még a reform ellen való obstrukcióról való lemondás nélkül is megtehették volna.

Történet pedig megint az, a mi ellene mond a legegyszerűbb észnek is. Nemcsak a belépést tagadták meg azok, a kik a reformot maguk is — szóval — akarták, de most már a kalandorokkal együtt belementek a technikai obstrukcióba még a bizottság kiküldése ellen is. Lehetlenné tették nemcsak a többség jogos kívánságát, de lehetlenné tették a tulajdon maguk ígéretének beváltását is. És végképpen lehetlenné tették, — a mi pedig mindenekelőtt való lett volna — hogy Magyarország alkotmánya megmeneküljön attól a pusztító törvénytiprástól, a melyet egy minden törvényhozói kötelességtudásból és politikai erkölcsből kivetkezett csoport esztendőök óta elkövet hazánk legfőbb politikai javain.

Ime, ez a kisebbség törvénytelen erőszakosságának nemcsak teljes befejezése, hanem *állandósítása* is volt a magyar alkotmányban. Oly végzetes tény tehát, a mi ellen akármely kormányon levő államférfiúnak cselekednie kellett, hacsak a hazája és nemzete iránt tartozó kötelességet megsérteni nem akarta.

Bekövetkezett a délutáni ülés és a november 18-iki elkerülhetlen, a végszükség által kikényszerített szavazás.

Mivel a lex Daniel *időhöz van kötve*, továbbá csak a legszükségesebb dolgokra terjed s más garanciákkal is van gyöngítve, — nem a többségen, hanem mindik a kisebbségen fordult meg, hogy az elnök azt alkalmazza-e vagy a régi házszabályokat. Technikai obstrukció nélkül mindig a régiak alkalmazása volt helyén.

Ha tehát a kisebbség a budgetindemnitás, a katonai-állás és a reformbizottság kiküldésében megmaradt volna az alkotmány és törvény alapján s az átkozott technikai obstrukciót nem akarta volna a tanácskozás ellen szögezni; tehát ha a tisztelete és nem a törvény újabb lábbaltiprása lett volna szándékában: legalább a miniszterelnök által kizárólag az indemnitás és katonatörvény érdekében és többször kért tárgyalást nem tagadta volna meg. Hiszen törvénytelen tárgyalás mellett a lex Daniel nem is jöhetett volna alkalmazásba s így az egész ellenzék föntarthatta volna tiltakozásait a lex Daniel ellen a maguk épségében és minden precedens nélkül.

És megint megtörtént mindaz, a mi a törvény és logika ellen van. A midőn így tisztán az ellenzék-től függött, hogy az ország (a szent obstrukció minden sérelme nélkül) ne menjen bele az exlexbe: az ellenzék mégis a technikai obstrukció törvénytelen eszközét szögezte megint az alkotmány folytonossága ellen. Sőt a szabadelvűpírt néhány disszidens tagjának tényein és a maguk szavának megtagadásán fölbátorodva, december 13-án közönséges büntetté, változtatták át a technikai obstrukciót a képviselőház üléstermében.

Még ezzel sem volt vége. Tisza István gróf karácsony előtt és karácsony után, kétszer kérte, tisztán csak az ország érdekében, az exlex elkerülése és a magyar alkotmány épségben tartása végett a koalícióba ment technikai obstrukciót, hogy az indemnitást az utolsó órában szavazza meg. Megint az ellenzéken függött és megint a lex Daniel minden alkalmazása nélkül, tehát vészes játékaik sérelme nélkül, hogy exlexbe menjen-e Magyarország és exlexben legyen-e meg a fölmozgatás?

A miniszterelnök tehát elment a törvényen túl is, a legszélsőbb skrupulusokig és az ellenzék kezébe tette le újra meg újra az alkotmányos folytonosság sorsát. Az ellenzék pedig vad kacaj közt ugy határozott, — bár magára nézve *sérelem nélkül határozhatott volna másképp* — hogy igenis menjen az alkotmány megint exlexbe. És történjék az immár elkerülhetlenné vált fölmozgatás is az exlexben. És persze országra szólott másnap a vád-üvöltés, hogy ezt Tisza gróf cselekedte.

Igy jutottunk el kezdetben egy csoport parlamenti kalandornak, később pedig az ezek támogatására szövetkezett ellenzéki koalíciónak törvénytiprása és kegyetlen erőszakossága következtében minden logika és kötelességtudás ellenére, máskülönbén pedig az ország óriási kárára és szegényére

január 3-ikáig, a mikor a tények logikája beteljesedett.

Hogy visszanezünk ezeken a napokon, a tavalyi és harmadévi romokon innen új és új romokat, csup pusztításokat látunk a magyar alkotmánynak egykor virágzó mezősegein. A könyv és siránkozás azonban nem használ. A férfiak, a hazafiak dolga megmenteni az országot a politikai vandalizmustól a választási urnáknál.

UJDONSAGOK.

Székelyudvarhely, jan. 8.

Megyei közgyűlés. Ó felsége a jövő 1905—1910-ik országgyűlést tudvalevőleg február 15-ére hívta egybe. A királyi meghívólevelet Udvarhelymegye közönségének a folyó hó 12-én délelőtt 9 órakor tartandó törvényhatósági közgyűlésen hirdetik ki. A közgyűlési meghívót Domokos alispán a bizottsági tagoknak már megküldte.

A királyi meghívó levél a városházán. Székelyudvarhely város képviselőtestületének tegnap délelőtt tartott rendkívüli közgyűlésében hirdették ki az országgyűlés egybehívására vonatkozó királyi meghívó levelet. A képviselőtestület tagjai felényi számban jelentek meg a gyűlésen, melyet Szakáts polgármester nyitott meg. Felhívására Gálffy Endre főjegyző felolvasta a királyi kéziratot, mely a következő:

MI ELSŐ FERENCZ JÓZSEF
ISTEN KEGYELMÉBŐL AUSZTRIAI CSÁSZÁR,
CSEHORSZÁG KIRÁLYA s a. t.

és

MAGYARORSZÁG APOSTOLI KIRÁLYA.

Kedvelt Hivaink!

Uralkodói kötelmeinkhez tartozván az ország törvényeinek hű és pontos végrehajtása fölött örködni:

Mint hogy 1848. évi IV. t.-cz. I-ső §-sa az országgyűlést évenként Budapestre egybehívati rendeli és mint hogy számos függőben lévő kérdés mielőbbi megoldását a nemzet erkölcsi és anyagi érdekei sürgősen követelik:

Magyar minisztertanácsunk előterjesztésére elhatároztuk, hogy az ország főrendeit és képviselőit a folyó évi februárius havának 15-ik napján megnyitandó országgyűlésre Budapest székesfővárosunkba összehívjuk.

Minekfolytán Nektek ezennel komolyan meghagyjuk, hogy haladéktalanul megtegyétek mindazokat az intézkedéseket, a melyek a törvény értelmében szükségesek arra, hogy az 1874. évi XXXIII. és az 1889. évi XV. t.-czikkek által rendelt módor és a fennálló törvények által meghatározott számban megválasztandó képviselőitek ezen az országgyűlésen megjelenhessenek és a törvényhozás működése a mondott napon és helyen akadálytalanul megindulhasson.

Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel kegyesen hajlandók maradtunk.

Kelt Budapest székesfővárosunkban ezerkilencszázöt évi januárius havának negyedik napján.

Ferencz József s. k.

Gróf Tisza István s. k.

A királyi meghívó levelet a jelen voltak állva hallgatták végig és megéljenzették. A jegyzőkönyv hitelesítése után a gyűlés véget ért.

A hivatalos új év. Az új év alkalmából ősi szokáshoz híven a vármegye tisztviselőkara testületileg kereste föl a vármegye fő-, majd alispánját, hogy nekik az évforduló alkalmából szerencsekívánatait kifejezze s munkájához az ők támogatásukat kikerje. Tizenegy órakor a megyei tisztviselők, a hozzájuk csatlakozott városi tisztviselőkkel testületileg jelentek meg Hollaky főispán hivatalos helyiségében. A megjelentek érzelmeit Adám Albert th. főjegyző tolmácsolta. Őszinte ragaszkodásukról biztosítva a főispánt, munkájukhoz támogatását kérte. Hollaki meleg szavakkal köszönte meg a szerencsekívánatokat, s beszédjében a politikai helyzetet is érintette. Innen az egybegyűlt tisztviselőkar Domokos alispánhoz ment, ahol szintén Adám I. aljegyző mondott üdvözlő beszédet, melyre Domokos alispán meghatottan válaszolt. — Székelyudvarhely város tisztviselőkara az új év reggelén Szakáts polgármestert szintén testületileg kereste föl. A tisztviselők jókívánságát Dr. Soó Rezső tiszt ügyész mondta el, melyre a polgármester a tisztviselők valamennyiét változhatatlan jóindulatáról biztosította. Ezután az egész tisztviselőkar a polgármester vezetésével a főispánt kereste föl.

Választási mozgalmak. A székelykereszturi körületben az egyesült ellenzék *Daniel* Lajos szabadelpvűpárti jelölttel szemben, mint jeleztük, *Gyárfás* Endre birtokost lépteti fel. A jelölő gyűlést 3-án tartották meg Székelykeresztúron. A gyűlést *Pap* Mózes tanár nyitotta meg, kinek indítványára elnökül *Ugron* Zoltán és *Orosz* Lajos birtokosokat választották meg. *Gyárfás* Endrét a gyűlésbe egy küldöttség hívta meg, kit megérkeztek zajos ovációval fogadtak. Ezután *Gyárfás* elmondotta programbeszédét, mely a Bánffy-párt programja. Délben a választókat öt vendéglőben látták el ebéddel.

Nőegyleti fillérestély. A Jótékony Nőegylet, mint jeleztük, folyó évi első fillérestélyét 11-én tartja meg a szokásos belépti díjakkal és helyen. Az estélyt *Szakács* Zoltánné és *Becsek* Aladárné rendezik. Az estélyen szaval *Szabó* Kálmánné *Hann* Peppi, míg a színrekerülő *Barátság*ból című egy felvonásos kitérő angol vígjátékban részt vesznek: *Groók* Béláné *Szabó* Kata, *Félegyházy* Mariska, *Nagy* Elemér, *Dr. Szöllösi* Ödön és *Szent-Királyi* Árpád. A műsor harmadik száma tárogató-szólo lesz.

Szent-Antal estély. A legközelebbi Szent-Antal estély f. hó 10-én lesz a róm. kath. főgimn. disztermében. Az estélyt *Medgyesy* Emma, *Darócsy* Ilona és *Ninuka* rendezik, kik a következő szép műsort állították össze: 1. *Schiller* Irma áll. polg. isk. szabad előadást tart. 2. *Benedek* Irénke szaval kath. kántor harmonium kíséretével. 3. Énekel *Demény* Irénke, cziterán kíséri *Baku* Katalin. 4. Szaval *Burger* Ártur tanár.

A Székely Dalegylet ma este 8 órakor tartja meg hangversenyét. Az estély iránt, annak nagyszabású programja folytán, az érdeklődés általános, s így igen valószínű, hogy derék dalárdistáink fáradságának, az anyagi mellett szép erkölcsi sikerben is része lesz. A műsor — melyet mult számunkban közöltünk — minden egyes pontja jogosan tarthat számot az érdeklődésre, s a szereplők valamennyiének kiváltsága eleve garantálja az estély sikerét. Hangverseny végével táncmulatság lesz. Jegyeket ma délig Székely Dénesné, este a pézütnál lehet váltani.

A farsang. A három szent királyok kíséretében rendszeren egy profánlelkű herceg is megjelenik január 6-ikán: Karneval herceg, ki ez alkalommal nagyon is hosszú időre: 60 napra érkezett meg, vagyis jan. 6-tól, márczius 7-ig fog uralkodni. Amitől úgy tartottunk, hogy ez alkalommal nem hoz magával vigasságot, ugyancsak nem teljesedik be, mivel városunk összes egyletei, testületei megrendezik szépen, sorrendben a maguk vigasságait, aminthogy eleddig, amióta tánczos, mulatni vágyó fiatalság lába alatt égett a padló, így történt ez. A léha, vidám Karneval herceg a maga obligát látogatásaival mindig újabb és újabb udvart teremt meg maga körül, ami egyébiránt nem a legkedvezőbb világitásban tünteti fel a mulatságokat és valami bánatos érzést vegyít az öröm poharába, állván úgy a dolog, hogy az, izolált társadalmi életünkről tesz bizonyosságot. Tény azonban, hogy soha léhább embert és népszerűbb uralkodót mint Karneval őhercegsége! A léhaság azonban külsőleges. Alapjában nagy erkölcsi tartalom rejtőzik ebben a bohó, csörgősipkás hercegben, sok, sok komomoltság a léhaságban. Az ő uralkodásának jegyében születnek meg a házasságok legnagyobb számban. Tehát komolyan kell venni őt. Van valami a karakterében a régifejedelmek udvari bolondjaitól. Azok is sok bolondság mellett tömérdek bölcseséget mondogattak oda fejedelmüknek és udvarának s alapjában igen okos emberek voltak. Most, ez idén a bolondos herceg rikitó dressz színei között ékesen pompáznak a szeretet színei. Az ideig valigalmak, téli mulatságok, bálók karaktere új vonással gazdagodott, amely komoly erkölcsi tartalmat ad a léha mulatságoknak. Eddig is megvoltak, de soha ilyen nagy arányban, hogy vigadtak — jótékony célra, az inségesek, árvák, szegények javára, felségelésére, amelyben a főszerepet természetesen a *Nőegylet* foglalja le magának. Így tehát a közönség egy része tánczol, hogy a másik részének segély jusson. Szép a jótékony minden alakban, mert a szeretet forrását nyitja meg. A farsang, mint előbb is mondók, hatvan napig fog tartani, amely után uralmának véget vet a hamvazó szerda, hogy helyébe szorítsa a szürke bőjtöt. Szóval a farsangunk jó hosszú lesz, csak aztán dnficzi ne legyen mulató embertársunknak, a férfi- és nőnemen egyaránt a bánatbudgedaen. De hát mit törjük mi most fejünket azon, hogy mi lesz a farsang végén? Hisz még alig a küszöbön állunk a bolond időnek. A farsang hosszúságán csak

a férfiek és apák keseregnek majd, kiknek tárczája ellen az idén talán több merénylet készül, mint egyébkor, azután a mamák és nénikék, akik bálozó leánykakat *öriznek*, hosszú éjjeleken át — vajjon mitől? A meghűléstől is. Miként az ő kor királyai pénzt szórtak a koronázás napján a nép közé, úgy jön Karneval is bőségszaruval a kezében, melyből bálók, tánczestélyek, színházak, házi mulatságok, báli ruhák, kesztyűk, lakk cipők, viragok, tánczrendek, eljegyzési kártyák és nem tudom, még mi minden jó és rossz dolog hull ki. Kicsiny különbség csupán az, hogy mindezen ajándékokat *valakinek* meg kell fizetni. Szóval, hozott isten Karneval herceget, üdvözölnek alattvalóid.

Ellenőrzési szemlék. A helybeli kaszárnyában f. hó 4-ikén tartották a pót-ellenőrzési szemléket. A mintegy 120 beidézett embert, üzletembert, családapát reggel 7 órától déli 11 óráig tartották künn az udvaron 15 fokos hidegben, hogy megmutathassa *Gründorf* kapitány úr, hogy ki a legény a csárdában, illetve a kaszárnya udvarán. A szemle eredménye az volt, hogy a múlt alkalomból betegségből, üzleti vagy más családi okokból a szemlén meg nem jelenhetett 90 embert, a kapitány úr rövidesen 2—3 napra elzáratta nagy dicsőségére a szoldáteszkának. A dologban az a legjobb, hogy az illetők a maguk igazolásával elősem hozakohattak, mert akkor a büntetés csak szigorubb lett volna. Hát bizony nagyon szomorú körülmény, hogy 90—100 polgár a szeszélyének annyira ki legyen szolgáltatva, s púztán egy kapitány launéjától függjön, hogy 100 polgári kéz a munkától elvonassék; a családfeje, a kenyérkereső rövidesen egy pár napra lecsukassék. Bizony a katonaságot így nem lehet a polgárság előtt szimpatikussá tenni; sőt.

Heltai Ferencz diszpolgársága. Homoródszentmárton község képviselőtestülete a napokban tartott közgyűlésen *Heltai* Ferencz országgyűlési képviselőt a község körül szerzett érdemei elismerésül diszpolgárrá választotta.

Diák-bál. Az ev. ref. kollegium ifjusága, mint már megirtuk, jó hírnévnek örvendő, kedélyességéről híres diák-bálját február hó 4-én tartja meg a Budapest-szálló nagytermében. A mulatságot melynek élén *Varga* Dezső tanár áll, részben a kirándulási-alap, részben a szegény tanulók könyvtára javára rendezik. Az ifjusági elnök *Pálffy* Béla, alelnökök: *Bulla* Sándor és *Zöld* Sándor, *Kisgyörgy* Sándor és *Szarka* István ellenőrök, *Bibó* Béla pénztáros és 45 választmányi tag gondoskodik arról, hogy a bál jó hírnevének megfelelően folyjon le. A belépti díj személyenként 2 korona, családjegy 3 kor., tanulójegy 1 korona. A meghívókat a rendezőség a napokban bocsátja ki.

A központi választmányoknak. A belügyminiszter a következő körrendeletet intézte valamennyi központi választmányhoz a megejtendő általános képviselőválasztások tárgyában. Ő császári és apostoli királyi Felsége a jövő 1905—1910-iki országgyűlést az 1905. évi február hó 15-ik napjára legkegyelmesebben egybehívni méltóztatván: egyidejűleg intézkedtem, hogy a kegyelmes királyi meghívólevelek a törvényhatóságoknak és az önálló képviselőküldési joggal felruházott városoknak, illetve a községeknek a mai napon megküldessenek. Tekintettel ezen legfeljebb elhatározásra, az 1874. évi XXXIII. törvény-cikk 56-ik §-ának rendelkezéséhez képest az általános képviselőválasztások megejtésére a folyó évi január hó 26-ik napjától február hó 5-ik napjáig bezárólag terjedő tíz napi határidőt tűzöm ki. Midőn erről a czímet értesitem, egyuttal felhívom, hogy az idézett törvény 57. és 58. §§-aiban foglalt rendelkezésekhez képest a kegyelmes királyi meghívólevelnek a közgyűlésben (képviselettestületben) történt kibírdetése után következő napon okvetlen összeülvén, az általános választások napját a fentebb meghatározott 10 napi határidőn belül tűzze ki s az 58, 60, 61. §§ ok szem előtt tartása mellett tegye meg mindazon intézkedéseket, a melyek a czim feladatát képezik, egyidejűleg az 1874. évi XXXIII. t.-cikk 62. §-a értelmében, ugy ezen törvény 68. és 75. §§-ai, valamint az 1899. évi XV-ik t.-cz. 153., 155. és 156. §§-aira való figyelemmel, az előirt tartalmu hirdetésny kibocsátásáról is gondoskodjék s annak szószentinti szövegét a vonatkozó ülési jegyzőkönyvbe vegye fel. Minthogy a most megejtendő általános képviselőválasztások alkalmával kizárólag azok a rendelkezések irányadók, amelyek az elmúlt általános képviselőválasztások alkalmával már érvényben voltak, az időközökben szerzett tapasztalataim alapján azonban szükségesnek látom a czímet ezuttal a

következőkre figyelmeztetni: a választási okiratok szövegének szabatoság indokából a választási elnököt egyebek közt a következőkre is figyelmeztesse: A választás lefolyásáról, valamint a küldöttségek működéséről szóló jegyzőkönyvek szerkesztésénél szigoruan az általam egyidejűleg megküldött jegyzőkönyvi minták veendő irányadóul. A választás összes lefolyásáról szóló, az 1874. évi XXXIII. t.-cz. 87. §-ában előirt tartalmu jegyzőkönyvben, az 1899. évi XV. t.-cz. 156. §-ában megkivánt 10 ajánló nevet minden jeöltre nézve sorolják fel. Minthogy az előző általános választások alkalmával több esetben tapasztaltatott, hogy a választók személyazonosságának ellenőrzésére hivatott hatósági közegek az 1899. évi XV. t.-cz. 153. §-ában előirt azon köteleességüknek, hogy a választás helyén pontosan megjelenjenek s a záróra alatt is a választás helyén tartózkodjanak, eleget nem tettek, indokoltnak mutatkozik, hogy a czim az idézett törvényben megjelölt hatósági közegek kirendelése és megfelelő utasítással való ellátása érdekében az illetékes hatóságokat kellő időben külön is keresse meg. Végül felhívom, hogy az országgyűlési képviselőválasztások megejtése céljából tett összes intézkedéseit pontosan feltüntető ülési jegyzőkönyv másodpéldányát esetről-esetre, legkésőbb azonban az ülést követő napon, mulhatatlanul terjeszse fel.

Kinevezés. A pénzügyminiszter *Gunne* Mihály marosludasi adóhivatali gyakornokot a székelykereszturi adóhivatalhoz adóiszte ideiglenes minőségben kinevezte.

Meghalt egy kis leány. Meghalt egy ártatlan szép kis leány, ki szüleinek szeme-fénye volt. *Szó* Gáspár főgim. igazgatót és nejét érte a súlyos csapás: hat éves kedves kis leányuk *Mancai*, pénteken délután rövid szenvedés után jobblétre szenderült. A nagyszámú jó barátok, ösmerősök részvéte onyhitse a szülők mély fájdalmát.

Kereskedők álarczosbálja. A helyi Kereskedő Ifjusági-kör február hó 11-én, szombaton a Budapest-szálló termében zártkörű álarczosbált rendez. Az estélyt a rendezőbizottság, melynek élén *Bagó* Gyula köri elnök áll, a legszigorubb zártkörű jelleggel rendezi, s belépti jegyeket is csak a névreszóló meghívó előmutatásával lehet váltani. A belépti díj személyenként 2 korona, páholyjegy 8 korona. A meghívókat a rendezőség e hét folyamán küldi ki. A mulatság iránt a közönség között már most általános az érdeklődés, ami az estély fényes sikerére nézve garancia.

Egyházi választás. A helyi ref. egyházban m. hó 26-ikán történt meg a megyebíró és egyházi választás. Megyebírónak egyhangulag *Keszler* János, egyháziaknak *Herczegh* Albert és *Bodrogi* István választották meg. Az új hivatalnokok karácsonyharomad napján tették le az esküt a templomban.

Halálozások. özv. *Gotthárd* Jánosné szül. *Albert* Lidia életének 74 ik, özvegységének 35-ik évében f. hó 3-ikán jobblétre szenderült. A megboldogultat, kiből *Gotthárd* János pü. számtanácsos édesanyját vesztette el, 5-én Csehétfalvára szállították és ott helyezték örök nyugalomra a családi sírkertben.

Özv. *Hlatky* Antalné szül. *Kovács* Mária életének 82-ik évében elhunyt Szabadkán. Az elhunytban *Hlatky* Miklós főreáliskolai tanár édesanyját gyászolja.

Nőegyleti közgyűlés. A Nőegylet f. hó 22-ikén vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes közgyűlést a vármegyeház kistermében. Ezt megelőzőleg 2 órakor a választmány tart ülést. A közgyűlés tárgyai: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztári jelentés. 4. Alelnök és rendező elnök választás. 5. Indítvány.

Névmagyarosítás *Mannheim* József m. kir. dohánynagyárus, belügyminiszteri engedéllyel nevét *Monori*-ra magyarosította.

A budapesti Uránia nálunk. A budapesti tudományos Uránia színház e hó folyamán egypár előadásra városunkba lerándul, hogy régi ígéretének eleget tegyen. Jan. 20-ikán *Dr. Reith* István: *Modern asszony*, 21-én ugyanazon szerzőtől: *Éjfél* nap országja, 22-én *Pekár* Gyula: A táncz című darabja kerül bemutatásra. Ezen kívül azonban a társaság ifjusági előadást is rendez. Az előadásokat a közönség pártfogásába ajánljuk.

Választási mozgalmak. A Székelyudvarhelyi városi szabadelpvűpárt képviselő jelölő gyűlést előreláthatólag csütörtökön, 12-én, tartja meg. A párt, mint megirtuk, *Dr. László* Mihályt, ki már három cikluson át képviselte a várost, fogja jelölni, kinek megválasztását hívei biztosra veszik. A városi

egyesült ellenzék képviselő jelölő gyűlését 10-én, kedden, délután tartja meg az Iparos-kör nagyertermében. Az ellenzék jelöltje, amit már szintén jeleztünk, Szakáts Zoltán polgármester, ki Bánffy-párti programmal lép fel. Ezzel szemben arról értesítenek, hogy a városi képviselőjelöltségre Dr. Gyarmathy Dezső földbirtokos is igényt tart, ki a 48-as függetlenségi pártnak a hive.

Összerágott bankók. Szomorú meglepetésre ébredt csütörtök reggel Torday József csizmadia, ref. temetőkeri őr. A szekrényben, a ruhák közé bőrtáskába elrejtett papírpénzét az egerek a szósoros értelmében összerágták. A pucyolásban 8 drb. 20 koronás papírpénz volt, amelyből most a legnagyobb darab alig egy filléres nagysága. A szegény öreg ember afeletti bánatában, hogy kölcsönként pénzt így megsemmisülve látta, csaknem eszt vesztette, s hozzátartozói gátolták meg, hogy kárt ne tegyen magában. A károsult rokonai most azon kéréssel fordultak a jószívű közönséghez, hogy bármilyen apróadományal is lehetővé tegye a szegény öreg csizmadia megvilágosítását.

Két regény. Az új idők tizenegyedik évfolyama, amely e heti számával kezdődik, két új regényjében indul meg. Az elsőnek címe „Abel és Eszter”, szerzője Gárdonyi Géza, s azzal a poetikus meleg-séggel, mesteri jellemrajzzal és érdekes cselekménnyel van megkomponálva, amely Gárdonyinak a legelső magyar írók között biztosítja helyét. A másik regény, „A diadalmas Éva” francia író műve. Pierre de Coulevain az Európát járó amerikai asszonyt festi meg benne egy roppantul hatásos cselekmény keretében. Van azonkívül ebben a számban eredeti rajz Tull Odontól, meg Csók Istvántól, novella Wolfner Páltól és Tábori Róberttől, költemény Farkas Imrétől, cikkek Szerb Zsigmond tollából és számos epizód, apróság a hétről. Most hogy megindul a tizenegyedik évfolyam, legalkalmasabb az előfizetésre ez időpont. Ezért is a kiadóhivatal (Andrássy-út 10) azoknak, akik még nem ismerik az Új Idők irányát, kívánatra ingyen küld mutatványszámot.

KÖZGAZDASÁG.

— Baromfitenyésztés Udvarhelymegyében. —

Székelyudvarhely, jan. 6.

Udvarhelymegye közönsége gazdasági helyzetének javítására céloz azon mozgalom, mellyel Dorner Béla megyénkben küldött miniszteri megbízott és Hlatky Miklós gazdasági egyesületi titkár egy Baromfitenyésztő-szövetkezet létrehozásán fáradoznak. A szövetkezet a minisztertől ingyen kapandó fajbaromfi törzsekkel kezdi meg akcióját, s igen nagy a reményünk, hogy más megyék mintájára, csakhamar virágzó egyesületté fejlődik és a vele foglalkozó közönségnek busáson meghozza a ráfordított fáradság kamatját.

A szövetkezet a hazai baromfitenyésztés föllendítését és az amerikai rendszerű baromfitenyésztés meghonosítását tűzte céljául.

Hogy ezen akció min alapszik, és mily nagy segítségére és hasznára van a mezőgazdaságunknak és kereskedelmünknek, néhány sorral megpróbálom jellemezni.

A baromfi és baromfitermékek ma már igen jelentős szerepet játszanak a világpiacdon. Franciaország 400 millió frankra becsüli lakosságának azt a jövedelmét, melyet az igen praktikus üzött baromfitenyésztés eredményez. Az egyesült észak-amerikai államokban pedig ahol a baromfitenyésztés eddig a legmagasabb fokon áll, az elmúlt évben 1900 millió korona értékű baromfit termeltek; tehát még a buzatermés értékét is meghaladja!

A számadatok után azt hiszem, hogy a baromfitenyésztés jövedelmezőségéről szót is vesztegetni fölösleges. Ehez járul még, hogy a hivatalos statisztikai kimutatások szerint a népek szükséglete tojásban és baromfifélében évről-évre emelkedik s ez abban leli magyarázatát, mert a többi nagy állatok husa mindinkább megdrágul. Ennek folytán a baromfitenyésztés jövedelmezőség tekintetében egy emelkedőben levő mezőgazdasági kereseti forrás.

Magyarországban a baromfitenyésztést eddig nem igen méltányolták, rendszeresített intenzív baromfitenyésztésről, valamint a baromfinak ipari feldolgozásáról még alig beszélhetünk, pedig ez az iparág hatalmas lendületet fog még venni nálunk, mert a feldolgozandó anyagot a mezőgazdaság szolgáltatja s így a nyugati államokkal szemben feltétlen versenyképességet biztosíthat magának.

Mindennek dacára azt kell tapasztalunk s ezt számadatok is igazolták, hogy a szomszédos

Ausztria szükségletét sem tudjuk teljesen fedezni. A mi gazdáink a mai nehéz viszonyok között is tétlen egykedvűséggel nézik, mint hódítja el Oroszország a mi kényelmes és természetes kiviteli területeinket, ahol nekün már régen 20 millió korona értékű tojást és baromfifélet szállított Ausztriába. Ez a 20 millió korona könnyen a magyar gazdáké lehetne, ha a baromfitenyésztésre nagyobb gondot fordítanánk.

Nagy mulasztás terheli a magyar termelőket, hogy a baromfitenyésztést nem üzik iparilag, mint az külföldön szokás; ott az ilyen ipar ezreknek nyújt biztos keresetet és megélhetést. Ami a kivitelünket illeti, az bár jelentékeny, mégis igen kezdetleges és fogyatékos. A magyarországi termelőben hiányzik az üzleti szellem és nem alkalmazkodik a viszonyokhoz. Baromfitermékeinket a külföldön mint ausztriai árut ismerik s ez onnan van, mert az ausztriai kereskedő osztályozza, csomagolja a mi áruinkat s élvezi az elérhető haszon főrésztét. Akik pedig közvetlenül dolgoznak a vámkülföldre, azokra néhány dicséretes kivétellel általános és jogos a panasz, mert a közvetlenül exportált áru a legtöbb esetben megbízhatatlan, néha selejtes és osztályozatlan. Pedig a kivitelnek és a kiviteli üzleteknek főfeltétele a gondos csomagolás és minőségre nézve a teljes megbízhatóság, mert csak így lehet tért hódítani és sikereket elérni.

Ideje tehát, hogy felcsodjunk és a gyámolatlan tétlenséget felcseréljük intenzív és praktikus munkával, hogy a világversenyből ki ne szoruljunk mindenkorra. A magyar gazda fáradozásait e téren feltétlen siker fogja koronázni, mert az egyesült észak-amerikai államokon kívül egy országot sem említhetünk, mely a baromfitenyésztésre annyi természeti előnnyel rendelkezik, mint Magyarország.

Amerikában a baromfitenyésztést iparilag üzik, még pedig az ugynevezett „poultry farm”-okban. Az ilyen farmok 10—400 ezer darab baromfinak a termelésére vannak berendezve. A felnevelt baromfit részben elevenen adják el, részben pedig iparilag dolgozzák fel. Az ipari feldolgozásnál a baromfit leölik, megkopasztják és feldarabolják s az egyes darabokat osztályozva, éték szerint a külföldi piacra, vagy konzerválva, légmentes dobozokban a világpiacra küldik.

Az amerikai mezőgazdák az ilyen gyárilag üzött baromfitenyésztésből, mint már az előbb is említettem, évente 1900 millió korona értékű jövedelmet biztosítanak maguknak. Kiszámíthatatlan volna tehát az a haszon, melyet a mi gazdaságunk elérne, ha a baromfitenyésztésben rejlő bő kereseti forrást végre felismernék s azt a modern viszonyokhoz mérten iparilag fejlesztenék.

Nincs kétségünk aziránt, hogy Udvarhelymegye közönsége is megérti a szövetkezet intencióját s a kezdeményező férfiak fáradozását a kezdet nehézségein jóakaratu támogatásával átségit. Melléjük áll a társadalom is magáévá teszi az ügyet, hogy ezen indítvány, mely ugy a mezőgazdaság, mint a kereskedelem segítségére és hasznára lesz, mielőbb megvalósulhasson.

TAVIRATOK.

Budapest, jan. 7.
(Érk. d. u. 5 ó.)

József főherceg állapota.

Fiuméből táviratozzák, hogy József főherceg állapota teljesen kielégítő.

Veszélytől ez idő szerint nem lehet tartani.

Bánffy Dezső jelöltsége.

A pápai Új-párt mai értekezletén Bánffy Dezső bárót kiáltotta ki jelöltnek, ki 12-én tartja meg programbeszédét.

Budapesti vál. mozgalmak.

Budapest kilencedik kerület szabadelvű választó polgárai ma Plosz Sándor igazságügyi minisztert kiáltották ki jelöltnek.

Az ellenzék Hock Jánost lépteti föl.

Budapest második kerületben tegnap jelölték Darányi Ignác volt földmívelésügyi minisztert, ki azonnal elmondta programbeszédét, melyben kijelentette, hogy a közös vámterületnek csak az esetben marad hive, ha a Széll-Körber-féle vámtarifát életbeléptetik, ha ezt módosítani akarják, vagy másik tarifát csinál-

nak, akkor ő is az önálló vámterület álláspontjára lép.

Utána Andrássy Gyula gróf beszélt a választóknak ajánlva Darányit.

A román aktivisták.

A román aktivisták programja tegnap este megjelent. Lényegében ismert nemzetiségi program azon czéllal, hogy a magyar nemzeti állam soha testté ne váljon.

A disszidensek és a függetlenségi párt.

A függetlenségi pártkörben tegnap délelőtt megjelentek Andrássy Gyula gróf és Darányi Ignác, a szabadelvűpártból kilépett csoport vezetői és tanácskozást folytattak Kossuth Ferencz pártelnökkel. A disszidensek vezérei hosszasan és bizalmasan beszélgettek Kossuth Ferenczcel s a tanácskozás a körül forgott, hogy miképpen lehetne a disszidensek mandátumait — a függetlenségi sérelme nélkül — biztosítani, de egyelőre megállapodás még nem történt.

Andrássyék holnap újból fölkeresik Kossuth Ferenczet, a ki ekkor fogja tudatni a disszidensek csoporttal, hogy a függetlenségi párt támogatására milyen irányban számíthatnak.

Nyiltér.

Van szorencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy a súlyos gazdasági viszonyok miatt minden a fogászat körébe tartozó munkát leszállított árak mellett fogok végezni, mert nem kívánom, hogy ilyen súlyos anyagi viszonyok mellett még a fogápolást is úgy megfizesse a t. közönség, mint normális évben. Valamint eddig, úgy ezután is, minden munkámért teljes jóállást vállalok. Ugy a fogak conserválását, mint műfogak beillesztését csak tökéletes megalégedés esetén díjaztatom. Ellenkező esetben újra készítem Épen, mert elvem a pontos, jó és olcsó kiszolgálás, kérem és remélem a n. é. közönség hathatós támogatását. Kiváló tisztelettel

Dr. Kovács Géza,
gyakorló orvos, fogspecialista

Kiadja: Becsek D. Fia könyvnyomdája.

Telefonszám: 14.

Szám: 7246—1904.

tlkvi

Árverési hirdetményi kivonat.

A székelykereszturi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Borbély Ferencz végrehajtatónak Szócs Gergely és Tifán Antal végrehajtást szenvedő ellen 118 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a székelyudvarhelyi kir. törvényszék tereletén levő Oroszhegy határán fekvő az oroszhegyi 754 sz. tjkben A† 1 rend 9624/2 hrsz. szám alatti kaszálóra 24 kor. A† 2. rend 9826/1, 9826/2 helyrajzi szám alatti ingatlanra 176 kor. A† 3. rend 9827/3 helyrajzi sz. alatti kaszálóra 72 kor. A† 4. rend 9843 helyrajzi sz. alatti kaszálóra 36 kor., továbbá az 1730 sz. telekkönyvben A† 1. rend 9661/b és 9662/b helyrajzi sz. alatti kaszáló és faházból Szócs Gergely jutalékára 218 kor. — az 1739 sz. tjkben A† 1. rend 9641 helyrajzi sz. alatti kaszálóból Tifán Antal jutalékára 265 kor. ezannal megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1905. évi február hó 8-ik napjának délelőtt 10 órakor Oroszhegy község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881. évi LX. t.-cz. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én, 3333 sz. a kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék mint tlkvi hatóság.
Székelykeresztur, 1904. november 29-én.

Mihály, kir. bíró.

Dupla villany delejes

Kereszt

Csillag

vagy

DM R. G., 88503.

gyógyit, feloldit jótállás mellett: köszvény, reuma, asthma (nehéz légzés) álmatlanság, fülzúgás, nehéz hallás, epilepsia (eskór), idegeség, étvágytalanság, sápkór, fogfájás, migren, ehetetlenség, influenza, valamint minden idegbetegségnél. Azon beteg, aki 88503. sz. készülékem által legfeljebb 45 nap alatt meg nem gyógyul, azonnal visszakapja a pénzét. Ahol már semmi sem használt, ott kérem az én készülékemet megkísérteni, meg vagyok győződve, készülékem biztos hatásáról.

A nagy készülék ára 6 korona, idült betegségeknek alkalmazandó.

A kis készülék ára 4 korona, könnyebb betegségeknek alkalmazandó

A központi elárusítóhely szétküld utánvétellel vagy előleges fizetéssel bel- és külföld részére

Scheffer D. Sándor

Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3.

Burghardt Gyula

asztalos, Kossuth-utca 21. szám alatti műhelyében teljes napali, ebédlő és hálószoba butorok jótállás mellett állandóan kaphatók.

The Lucifer The Lucifer
Budapest, VII., Erzsébet-körút 35.

A gyermek legnagyobb öröme!

Összeállítható bűvészdobozok.

Tartalmaz: 7, 9, 15, 18, 21, 24, 28 féle mutatványt
Ára: 1, 2, 3, 5, 7, 9, 12.50 kor. dobozonk.

Ezen bűvészdobozok ügyes összeállításuk folytán a gyermeket gondolkozásra serkentik és észbeli tehetőségét fejlesztik. Minden doboz pontos magyarázattal és ábrákkal van ellátva. Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Postai szétküldés utánvét mellett pontosan eszközöltetik.

Csak 5 korona

4 1/4 kiló (körülbelül 50 darab) kevésbé megsérült enyhe, finom

PIPERE-SZAPPAN

rózsa, liliumtej, orgona, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése, vagy utánvétellel küldi:

SCHEFFER D. SÁNDOR
Budapest, VIII. ker., Bezerédy-utca 3. szám.

Egy amerikai gyorsfőző vagy háztartási mérleg ingyen.

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáramból világhírű s kiválóságúkat általánosan kedvelt

mexikói ezüst-áruimat

- és pedig:
- 6 drb mexikói ezüst asztali kését,
 - 6 " " evővillát,
 - 6 " " evőkanalat,
 - 12 " " kávéskanalat,
 - 6 " kiváló desszertkést,
 - 6 " kiváló desszertvillát,
 - 1 " mexikói-ezüst levesmerítő kanál,
 - 1 " mexikói-ezüst tejmerítő,
 - 2 " eleg. szalon asztali gyertyatartót

46 drb összesen 6 frt 50 krajczár.

Minden megrendelő ezenkívül jutalomképpen egy amerikai gyorsfőző vagy szavatosság meilett gyorsan működő 12 1/2 hordképességű háztartási mérleget kap teljesen díjtalanul. A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságát 25 évi jótállást vállalok. Szétküldés a pénz előleges beküldése esetén vagy utánvétellel történik az európai raktárból

SCHEFFER D. SÁNDOR
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 3. sz.

A leghiresebb kötőgépek

házi és ipari célra

I. styriai kötő-gépgyár magyar képvisellete

Budapest, VII., Erzsébet-körút 23. szám.

Részletfizetésre is kapható. — Árjegyzék ingyen, bérmentve.

Varrógépek, kerékpárok raktára.

FOGL JÓZSEF LAJOS.

Egészen ingyen

zománcozott edényt

nem kapnak sehol, de 6 főzőlábast és 6 főzőfazékot különféle nagyságban **12 darabot** 1 frt 75 krért én szállítok **ingyen** csomagolás és utánvétel mellett.

A többi tárgyak feltűnő olcsó árban. — Árjegyzékét ingyen küldök.

KOHN, Gyári raktáros

Budapest, VI., Csengery-utca 51.

Az 1895. évi cairoi s az 1896. évi londoni egészségügyi kiállításokon díszoklevéllel és aranyéremmel kitüntetve. Orvosi tekintélyek által kipróbált s nagyobb kórodákban kitűnő sikerrel használt külszer:

a Widder-féle

Reuma-szesz és Erő-Fluid

biztos s kiváló gyors hatása a test bármennemű csúfos bántalmaj, u. m.: köszvény, csúsz, reuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültabb eseteknél is már egyszeri ledörzsölésnél a fájdalmat teljesen megszüntette.

Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy üveg ára használati utasítással

1 kor., erősebb üveg 2 kor. 40 fill.

Főraktárak Budapesten:

Török József ur gyógyszer-tárában, Király-u. 12. és Andrássy-ut 26.

és dr. Egger A. gyógyszer-tárában, Váci-körút 17. sz. Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszer-tárában, valamint a készítő

Widder Gyula gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 41. szám.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek. Kaphatók:

Székelyudvarhelyen: Solymossy János, Székelykeresztúron Lengyel Samu gyógyszerészeknél

Minden család pénzt takarít!

Remek 6 szem kávé készlet minden színben csak 95 kr. f. 1.90 1.40	Finom ajour 6 sz. kávé készlet minden színben csak f. 2.20 f. 2.90 3.45	Rejék 6 szem. vászon Damaszi Gar-nitúra csak f. 2.10 2.90 3.40 f. 3.90	Szép mintázott vászon törülköző 6 drb csak f. 1.25 1.72 1.90 f. 2.10
30 rőfös vég csodavászon csak f. 3.65	30 rőfös vég bórvaszon csak f. 4.95	30 rőfös vég Irlandi vászon csak f. 4.15	30 rőfös vég Gyöngyvászon csak f. 5.45
50 rőfös vég bórvaszon csak f. 8.25	50 rőfös vég Irlandi vászon csak f. 9.45	50 rőfös vég rumburgi vászon csak f. 10.40	30 rőfös vég jó min. chiffon csak f. 4.65
30 rőfös vég csikos Kanavász csak f. 3.25	30 rőfös vég csikos és koczkás I-ma kanavász csak f. 4.55	30 rőfös vég finom kanavász csak f. 5.40	35 rőfös vég kanavász különlegesség csak f. 6.40
Remek női ing vászonból, kézi himzéssel csak 85 kr. f. 1.15 f. 1.55	Remek női Chiffon ing schweizeri himzéssel csak f. 1.10 f. 1.42 f. 1.74	Remek női háló Corseta nagy vászonban csak 98 kr. f. 1.25 f. 1.56	Remek női chiffon nadrág csak 90 kr. f. 1.18 f. 1.45
Varrás nélküli vászonlepedő 2 mtr hosszú és másfél mtr széles csak 92 kr.	Varrás nélküli remek vászonlepedő 2 mtr hosszú és másfél mtr széles csak frt 1.05	Nemzetközi keresk. ügynökség Budapest, Kerepesi-út 65. I. em.	Remek selyem Cloth paplan minden színben csak frt 3.95
			Remek Cashmir paplan minden színben csak frt 3.55

Gazdák figyelmébe!

Manhattan nélkül. Manhattan porral. Aki sertéseit gyorsabban akarja felhizlaltani, aki teheneitől és kecskéitől több és jobbminőségű tejet akar, aki erős igavonó barmokat és tüzes lovakat akar, egyszóval aki jövedelmezőbb állattenyésztést akar, az használjon

MANHATTAN

tápport. Használatának költsége igen csekély és dusan megtérül. 100 kg. 50 kor., 50 kg 26 kor. Egy 5 kilós próbaküldeményt 5 kor.-ért küldök postán és bérmentve utánvétellel, hogy a legkisebb gazda is meggyőződhessen a Manhattan bámulatos hatásáról.

Központi főraktár: Manhattan Electrophor vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 15.

Világhírű

a „REKORD” festészeti műintézet, a kiválóan sikerült éle'nagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készített. Számos (kir. közjegyző által hitelesített) elismerőlevél a világ minden tájáról.

Elsőrangú képek árai:

Olaj-, aquarell- és pastellfestésben fénykép után 48—63 cm. nagyságban ára 20 korona. Legfinomabb kivitelű Blom-, Platin- és kréta-rész ára 5 korona.

Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu nagy képet készítünk mindenkinek **teljesen ingyen**, ha részünkre 3 rendelést szerez, és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi.

„Rekord”

festészeti műintézet

Budapest, VII., Rottenbiller-u. 46.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságu portland cementet ajánl olcsó áron a

BRASSÓI PORTLAND CEMENTGYÁR

Brassóban Székelyudvarhelyt kapható Rösler és Gábor uraknál.